



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid, & quotuplex sit fidejussio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

de liber. caus. l. 1. §. si impuberi. 21. ff. de collat. bonor. §. Finitur. Instit. de usufruct. videtur tamen dicendum usufructum ad Joannam Mulierem venisse, ipsa defuncti institutione; non autem continuatam successione.

1871 Altera quaestio est, an Testator, qui uni relinquit rerum suarum proprietatem, alteri earundem usufructum, possit usufructuario remittere obligationem

praestandi cautionem? §. L. 1. C. de Usufructu dici negative, ibi: *Si usufructus omnium bonorum testamenti uxoris marito relictus est: quamvis cautionem à te prohibuerit exigi; tamen non aliter à debitoribus solutam pecuniam accipere poteris, quam oblata secundum formam Senatusconsulti cautione*; aliud est de proprietario; is enim huic dispositioni juris, in suum favorem introducta, renuntiare potest.



QUÆSTIO XXII.

IN TITVLVM XXII. DE FIDEJUSSORIBUS.

1872 **A**ltera species post cautionem *ignorantiam* (sub qua venit etiam *hypothecaria*) & *fidejussoria*; cum enim quandoque contingat, ei, qui cavere debet, nihil esse, in quo Creditori suo securitatem debiti constituere possit; proxima plerumque est, quæ fit per fidejussores, nimirum eos, qui promittunt, se soluturos, quod alius debet, si debitor principalis non solverit, ut notat Lessius l. 2. de Just. c. 28. D. 1. à n. 1.

ARTICULUS I.

Quid, & quomplex sit fidejussio?

1873 **S**uppon. 1. *fidejussionem* sumi posse 1. *generaliter*; & sic omnes, qui alienam obligationem in se suscipiunt, fidejussores dicuntur, sed generaliter, & late, 2. *specialiter*, proprie, ac stricte; & sic illi tantum fidejussores dicuntur qui alienam obligationem in fidem suam suscipiunt (*ich will gut darfür seyn*) manente nihilominus priore obligatione; ex quo vides per fidejussionem strictè sumptam, non fieri novationem, seu mutationem prioris in posteriorem obligationem, perempta priori; ita Sichardus in L. 3. C. Tit. 3. de Fidejussorib. in rubric. n. 4.

Tom. III.

Suppon. 2. quod contractus fidejussionis juxta jus civile perficiatur *verbis*; & sine forma stipulationis non pariat actionem in foro externo, tanquam pactum nudum; sic Pereyra in Elucidario n. 1037. §. *juxta*; toto jure civili frequens mentio est de fidejussione, & fidejussoribus; de his enim est titulus 41. Codicis lib. 8. tit. 21. Instit. lib. 3. tit. 7. ff. lib. 27. & tit. 1. L. 48. Fidejussio autem dicitur à *fide*, & *jubeo*; ut enim constat ex L. *ubi autem*. ff. de verb. oblig. fiebat hac stipulatione: *fide tua id est se jubes*, hoc est, suscipis, & esse vis? ad quod se Titius mihi adstrinxit? respondebat alter: *fidejubeo*; sic igitur definitur à Lessio lib. 2. c. 28. n. 1. *est aliena obligationis in se susceptio, quæ se quis obligat ad eam implendam, si debitor principalis non solverit.*

Suppon. 3. juxta jus *canonicum*, & in foro conscientiae, ad fidejussionem sufficere consensum, verbis expressum cum quatuor conditionibus; 1. ut sic contractus *accessorius*, supponens alium debitorem, & aliam obligationem principalem; vel presentem, vel futuram; 2. ut fidejussor non possit in plus obligari, quam principalis debitor; possit tamen obligari *arbitrio*, ut juramento, hypotheca, vel garantigio, id est, instrumento publico, quod habet paratam executionem; 3. est, ut,

Kkk

fi

si principalis obligatio debitoris est invalida, etiam fidejussoria invalida sit: ut, si quis fidejussit pro solutione usurarum: 4. ut fidejussor non possit conveniri, nisi facta *excussione* principalis debitoris constiterit, ipsum non esse solvendo; de quibus plura in seqq.

1876 Suppon. 4. ad fidejussores *generaliter* acceptos reduci 1. *sponsores*, illos scilicet, qui spontè, non interrogati, pro aliis intercedunt; 2. *expromissores*, qui scilicet alienæ obligationi non accedunt, sed novando se debitores principales constituunt, liberando debitorem ab obligatione, ac eam in se recipiendo; 3. *constitutores*, illos scilicet, qui, quod alius, vel ipse jam ante debet, se vel per epistolam, vel nudum pactum, solutores constituunt; 4. *Mandatores*, qui alicui mandant, vel eum rogant, ac illi auctores sunt, ut alteri pecuniam credat, vel illi tempus solutionis proroget, vel cum illo contractum ineat.

1877 Supp. 5. fidejussorem esse multiplicem; nam alius dicitur *extrajudicialis*, cum scilicet quis fidem suam obligat, se creditori solvendum, si principalis debitor non solverit; alius *judicialis*, seu in iudicio, qui juxta Molin. tom. 2. D. 539. est duplex; alter, qui se obligat non solum sistere Reum, aut debitorem in iudicio, quando opus fuerit, aut fuerit requisitus; sed etiam, quod solvatur, quod fuerit iudicatum.

1878 Supp. 6. quòd sub prædictis continetur Fidejussor *in rem suam* *Conditio- nalis*, *Affiduus* & *personalis*: Fidejussor *in rem suam* dicitur, qui fidejubet pro aliqua re in causa, quâ res ejus futura est, v.g. dedi Procuratorem ad defendendum in causa mea, & fidejussi pro eo, quòd *judicatum solvetur*; tunc ex L. *si defunctus*, ff. de procur. *fidejussor in rem meam* appellatur; *Conditio nalis* juxta Bartolum in L. 1. ff. si certum petatur, est, qui sub conditione promittit, & nomine debitoris continetur; *affiduus* fidejussor est idem, atqui locuples; *personalis* fidejussio, de qua in auth. *de exhib. reis. §. sancimus*, est cautio *sistendi Reum in iudicio*; & ideo dicta, quia est de præsentatione personæ.

1879 Suppon. 7. quid veniat Fidejussoris *idonei* appellatione? exponi à Jafone in

L. 2. princip. ff. qui satisfacere cogant. Tusch. pract. concl. tom. 3. lit. F. concl. 331. & tom. 7. lit. S. concl. 41. n. 1. & Surd. decis. 295. n. 11. afferentibus, illum esse, qui habet stabilia, vel multa mobilia, quæ æquivalent valori litis, de qua agitur; & quod sit facilis ad conveniendum: Surdus cit. n. 12. subdit, quòd debeat illa bona possidere in loco iudicii; Farinacius autem in praxi crimin. q. 33. n. 50. quem citat Maurus tr. de fidejuss. p. 2. sect. 2. c. 2. docet non sufficere *possidere mobilia*; quia, cum hæc facile asportari possint, pro idoneo non habetur.

Suppon. 8. Fidejussorem *indemnitate*, 1880 teste Lessio lib. 2. C. 27. n. 8.) esse illum, qui spondet pro fidejussoribus prioribus, quando Creditor non putat se satis tutum variis fidejudentibus; eo, quòd nesciat, an satis habeant in bonis, & ille non potest conveniri, nisi post factam excussorem priorum.

Suppon. 9. *Excussorem* esse diligentem inquisitionem, ac detentionem rerum, bonorumque principalis debitoris, factam per Judicem usque *ad purum* (ut dicunt) id est *novissimum quadrantem*; de hac latè Molina, tom. 2. D. 545. Unde *excussere debitorem*, est auctionem bonorum ejus facere, & experiri, an sit solvendo? *excussere* enim, præter vulgaram significationem, accipitur pro *scrutari, diligenter inquirere, & exactè expendere* L. *cum proles. §. mandati*. ff. locati; sumitur interdum pro exigere nomen, & debitorem appellare; L. *Lucius*, de admin. tutor.

Suppon. 10. *satisfacere* idem esse, ac 1882 securitatem per fidejussores dare; *satis accipere*, accipere per eosdem eandem securitatem; unde *satisfacere* est cautio fidejussoria, vel etiam juratoria, si fidejussorem quis dare non possit; *Satis accipio* est stipulatio, quæ ita obligat promittentem, ut expromissores quoque ab eo accipiantur, id est, qui idem promittant. L. 5. ff. de verb. oblig. *recipere in se periculum, fidejubere & nominare*, parum refert, ut habetur ex L. 1. ff. de Magist. conven.

Ad extremum not. *beneficium cedendarum actionum* esse, per quod postulare possunt fidejussores, & alii, qui obligati

ligari alioquin, nisi cedatur eis, possunt recusare confidejssores, & alios, qui sunt obligati in una obligatione, sibi cedi in alia contra solutiones; Instit. de satisdat. §. *fin. autem*, & L. *Stichum*, §. *pen. ff. de solution.*

1884 Ex dictis colliges. 1. *fidejssionem*, esse obligationem accessoriam alteri obligationi principali, quam supponit, & sine qua consistere non potest; quare, si principalis obligatio sit omnino invalida, ita, ut nec naturalis, nec civilis obligatio adsit, etiam velut accessoria sit invalida, L. *qui contra*. 10. L. *fidejssor*. 16. in princ. L. *Si à Reo*. 70. §. *Si à furioso*. ff. de fidejss. sequitur ex n. 1875. quod tamen intellige de obligatione vel præcedente, vel futura, ut si quis fidejubeat pro altero in quolibet ejus debito, quod contraxit, & contracturus est, L. 5. ff. h. t. Coll. 2. in omnibus contractibus, re, verbis, scriptura, vel solo consensu perfectis, admitti fidejssionem, §. 1. Instit. h. t. Sive talis contractus teneat naturaliter, & civiliter, sive naturaliter tantum, ex eod. §. 1. imò & pro ipso fidejssore, ut tradit Layman l. 3. summæ tr. 4. c. 29. n. 2.

ARTICULUS II.

Qui possint esse Fidejssores?

1885 R Esp. fidejssere posse omnes, qui nec generaliter, nec specialiter prohibentur; quibus stipulari, vel contrahere prohibetur, illi generaliter prohibentur fidejssere; specialiter autem prohibentur 1. milites, nisi in rem suam fidejsserint, L. 8. §. 1. ff. qui satisdare cogantur; L. 31. C. de locat. & Conduct. excipe Veteranos milites, à militia honestè dimissos, & Sacramento solutos: de perpetuis præfidiariis consuetudo inspicienda est; Deinde pupilli sine Tutoris autoritate, & si fidejsserunt, etiam pro Patre, restituntur in integrum, licet debitor principalis solvendo non sit, L. 1. C. de filiofam. minore; tertio Minores, habentes Curatorem; hinc quando L. 101. ff. de Verb. oblig. dicitur: *Puberes, sine Curatoribus suis possunt ex stipulatu obligari* (fidejssio autem Tom. III.

fit stipulatu) respondetur: Legem intelligi solum in casu, quo id exigret charitas, vel pietas (v. g. pro Patre in carcerato) vel gravis proximi necessitas, obligans ex charitate ad eum juvandum; quartò etiam servi L. 19. & 20. ff. de Fidejssoribus; intellige, si solvat ex dominica causa, secus, si ex peculiari. Quintò dubitari potest de foeminis? pro cuius expositione, not. foeminis ex Senatusconsulto Vellejano concessum privilegium, vi cuius à fidejssione, (si quam præstiterunt) se per exceptionem liberare possint, dicendo, & respondendo Creditori, solutionem exigenti, *vi privilegii se propter talem fidejssionem ad nihil teneri*, not. 2. quòd olim jure digestorum mulier pro aliquo fidejssens, & civiliter, & naturaliter teneretur, & Creditori adversus eam actio competeret, sic tamen, ut ex Senatusconsulto Vellejano ei competeret exceptio, qua Creditoris actionem irascidere, seu repellere posset, ut utraque obligatio penitus tolleretur, adeoque illa nec in conscientia, vi factæ fidejssionis, teneretur.

Not. 3. quòd hodie, jure Codicis, sit 1886 constitutum, ut, si mulier fidejubeat pro alio, confecto publicè instrumento, à tribus testibus subsignato, contrahat quidem naturalem, & civilem obligationem, vi cuius contra illam Creditor agere possit; beneficio tamen Vellejani ei contra talem actionem exceptio datur L. 23. §. *fin.* C. ad Senat. Conf. Vellej. Si autem instrumentum careat illis solennitatibus non sit opus hoc beneficio; quia tunc Creditori non datur actio; hoc jure Codicis. Nam per Novellam 134. c. 8. (ex qua desumpta est authentica *si qua mulier* C. ad S. C. Vellejanum) novus casus adhuc exceptus est, ut scilicet, etiam si mulieris fidejssio pro marito etiam cum prædictis solennitatibus facta sit, adhuc nihil valeat, *nisi manifestè probetur*, quòd pecuniæ creditæ in propriam ipsius mulieris utilitatem fuerint expensa.

Ex hoc deducitur, primum effectum 1887 beneficii, compententis mulieri ex S. C. Vellejano, esse, quòd mulier ob fidejssionem, à se factam, nihil teneatur alterius loco (pro quo intercessit, seu fide-